

CRNA GORA

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Broj: 5-23

Podgorica, 21. jun 2023. godine

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u daljem tekstu Savjet, u sastavu **advokat Zoran Čelebić, prof. dr Dražen Cerović, prof. dr Branislav Radulović, Aida Petrović i dr Milena Popović Samardžić**, postupajući po sopstvenoj inicijativi provjerio je postupanje policijskih službenika Uprave policije Crne Gore prema građaninu gospodinu **Petraq Milu, univerzitetskom profesoru iz Tirane, državljaninu Republike Albanije**, i usvojio je, nakon razmatranja dostupne dokumentacije, pristiglih izjašnjenja i obavljene rasprave, sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Savjet za građansku kontrolu rada policije, po sopstvenoj inicijativi, pokrenuo je postupak kontrole postupanja policijskih službenika Sektora granične policije ali i službenika Uprave policije nakon incidenta na graničnom prelazu Sukobin-Murićan, na crnogorsko-albanskoj granici i tim povodom je zatražio izjašnjenje direktora Uprave policije.
2. Za rad na ovom predmetu Savjet je u svojstvu obrađivačice i izvjestiteljke zadužio dr Milenu Popović Samardžić.
3. Od tadašnjeg direktora Uprave policije, gospodina Zorana Brđanina, je zatraženo da se izjasni i o tome koje su tačno mjere i radnje preduzete u odnosu na ovaj incident za koji je inače Uprava policija saznala 15.01.2023. godine, da li je povodom istog konsultovan nadležni državni tužilac i da li su policijski službenici koji se dovode u vezu sa očiglednim neprofesionalnim postupanjem prema Petraq Milu, univerzitetskom profesoru iz Tirane, do daljnjeg udaljeni iz službe.
4. Savjet je, već kod prvog razmatranja slučaja, ocijenio da snimak pokazuje očigledno neprofesionalno postupanje koje je, ne čekajući reakciju demokratske javnosti, Uprava policije samostalno trebala da prepozna, osudi i izvini se građaninu i javnosti, nezavisno od pokrenutih postupaka.
5. Savjet se oglosio javnim saopštenjem povodom objavljivanja snimaka koji ukazuju na incident - <http://kontrolapolicije.me/blog/povodom-incidenta-na-grani%C4%8Dnom-prelazu>. Reagovali su brojne nevladine organizacije i političke partije, uključujući i one koje autentično predstavljaju albanski narod u Crnoj Gori. Oglasio se i premijer Vlade Crne Gore, u tehničkom mandatu, gospodin dr Dritan Abazović, koji je, na određeni način relativizovao kompletan događaj - <https://www.slobodnaevropa.org/a/albanija-dr%C5%BEavljanin-maltretiranje-crna-gora/32283164.html>

6. Tadašnji direktor Uprave policije, gospodin Zoran Brđanin, Savjetu je dostavio, zapravo samo prosljedio odgovor Sektora granične policije ali se nije postarao da odgovor, koji daje u ime Uprave policije, bude sveobuhvatan i vjerodostojan. Primjera radi, Sektor granične policije, nije pružio informacije o postupanju, povodom slučaja, ostalih organizacionih jedinica policije nego je Savjet uputio da se neposredno obrati Odjeljenju bezbjednosti Ulcinj. Savjet se sa jasnim pitanjima obratio čelniku policijske organizacije pa je Uprava policije, prije prosljeđivanja odgovora svojih organizacionih jedinica, trebala provjeriti da li su obezbjeđeni svi zatraženi obavještajni podaci. Savjet je konstatovao da je gospodin Brđanin nastavio prilično neprimjerenu praksu prema građanskom nadzoru policije.
7. Iz Sektora granične policije, u odgovoru na inicijalni dopis Savjeta, upućen Upravi policije, povodom predmetnog događaja, informisali su da su pripadnici ove organizacione jedinice 17, 18. i 20. januara 2023. godine, ostvarili uvid i izuzeli predmetnu dokumentaciju za 15.01.2023. godine (fotokopiju rasporeda rada, patrolnog lista i izvoda iz dnevnika događaja za ovaj dan u vremenu 8-20h) te dokumentaciju koja prati događaj, poput službene zabilješke, i izvršili uvid u sistem video nadzora instaliran na graničnom prelazu Sukobin-Murićani.
8. Na temelju predmetne dokumentacije, sačinili su, 23.01.2023. godine, izvještaj i isti dostavili v.d. pomoćniku direktora za Sektor granične policije, sa zaključcima da u Dnevniku događaja za navedeni dan kao i Patrolni list predmetni događaj nije evidentiran, te da osim službenih zabilješki i inicijalne informacije na osnovu koje je sačinjeno saopštenje Uprave policije za javnost, za predmetni događaj, nije sačinjena druga službena akta.
9. Na osnovu službenih zabilješki, konstatovano je i da su policijski službenici koji su kritičnom prilikom bili u civilu i nalazili se u koloni vozila na izlazu iz Crne Gore, uočili da su vozači dva motorna vozila počinili prekršaj iz Zakona o bezbjednosti saobraćaja a na putevima na način što su preko neprekidne razdjelne linije na kolovozu, započeli i izvršili obilazak dijela kolone vozila. U nastavku odgovora, na temelju službenih zabilješki, konstatovano je da su se policijski službenici u civilu vozačima ovih vozila legitimisali službenom legitimacijom saglasno Zakonu o unutrašnjim poslovima, te da su u više navrata od jednog vozača zahtijevali prezentovanje ličnih dokumenata, što je on uporno odbijao.
10. Iz Sektora granične policije je jasno saopšteno da, na osnovu službenih zabilješki, nije utvrđeno da li su, saglasno Zakonu, policijski službenici upozorili vozača da navedeno odbijanje prezentacije dokumenata povlači prekršajnu odgovornost po Zakonu o javnom redu i miru i Zakonu o graničnoj kontroli, kao ni detaljan opis konkretnih mjera i radnji prema vozaču i suvozaču ovog motornog vozila prilikom pokušaja, a na kraju i izvođenja van vozila te spoljašnjeg pregleda lica i njihovog sprovođenja do službenih prostorija, niti sačinjen izvještaj o upotrebi sredstava prinude (fizička snaga).
11. Na osnovu uvida u sistem video nadzora policija je konstatovala da je konkretni događaj evidentiran u cjelosti u dijelu radnji koje su se dešavale na prilaznoj saobraćajnici prema graničnom prelazu i u njegovoj zoni, a dio događaja koji se odvijao u unutrašnjosti objekta nije evidentiran usljed nepostojanja video nadzora.
12. Upoređujući navode iz službenih zabilješki i video nadzora na graničnom prelazu Sukobin - Murićani evidentirano je da u službenim zabilješkama nedostaje opis konkretnih postupanja i radnji policijskih službenika prilikom pokušaja i samog „izvođenja“ vozača i suvozača iz predmetnog motornog vozila, te prilikom spoljašnjeg pregleda lica i njihovog dovođenja u službene prostorije.

13. Konstatovano je da su prilikom pokušaja kao i samog „izvođenja“ vozača policijski službenici upotrijebili fizičku snagu, a i da su ih prilikom dovođenja i uvođenja u službene prostorije držali rukama.
14. Iz Uprave policije, Sektora granične policije takođe je navedeno da su pripadnici Sektora granične policije graničnog prelaza Sukobin-Murićani, na usmeni zahtjev, Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije, 25. januara 2023. godine, dostavili izvještaj ovo ovom događaju sa svim priložima, kopijama službene dokumentacije i medijskih izvoda sa elektronskih portala iz Republike Albanije, te da je 30. januara 2023. godine v.d. pomoćnika direktora GP „Jug“, uputio instrukciju u vezi sprovođenja daljih mjera i radnji prema policijskim službenicima koji nijesu blagovremeno sačinili izvještaj o upotrebi sredstava prinude povodom kritičnog događaja.
15. Dalje, 3. februara 2023. godine, Odsjeku za međunarodnu operativnu policijsku saradnju Interpol-Eurpol-Sirene, upućen je zahtjev u cilju prikupljanja obavještenja/izjašnjenja od državljanja Republike Albanije o predmetnom događaju, u cilju preduzimanja daljih mjera i radnji prema policijskim službenicima, a Službi za informacione tehnologije, zahtjev za dostavljanje elektronskog zapisa sistema video nadzora ZGP Sukobin - Murićani za 15. februara 2023. godine sa definisanim vremenskim intervalom i naznačenim nadzornim kamerama kako bi se isti, kao materijalni dokaz, koristio u daljem postupanju prema policijskim službenicima, koji je dostavljen.
16. U nastavku opisa postupanja policije povodom kritičnog događaja navedeno je i da je 8. februara 2023. godine, na prethodni pisani zahtjev predsjednici Etičkog odbora Ministarstva unutrašnjih poslova dostavljen predmetni izvještaj sa svim priložima, a 22. februara od Službe za informacione tehnologije preuzet ranije zatraženi elektronski zapis.
17. Istog dana Sektor granične policije, na dalje postupanje, Regionalni centar (RC) Granične policije (GP) „Jug“ proslijedio je e-mail komunikaciju sa Nj.E. Ambasadorom Republike Albanije u Crnoj Gori, sa priloženim video zapisima nastalim upotrebom privatnog mobilnog telefona saputnika u motornom vozilu, za vrijeme postupanja policijskih službenika prema vozaču prije izvođenja. S tim u vezi navedeno je da RC GP „Jug“ još nije dobio izjašnjenja državljanina Republike Albanije, a koje je, u vezi predmetnog događaja od 15. januara 2023. godine na graničnom prelazu zatražio posredstvom Odsjeka za međunarodnu operativnu policijsku saradnju, kao i da postupajući policijski službenici nijesu privremeno udaljeni sa rada uvažavajući odredbe člana 176 Zakona o unutrašnjim poslovima.
18. U zaključnici odgovora Sektora granične policije Uprave policije, u kontekstu pitanja koje tretira krivičnu istragu i komunikaciju sa Tužilaštvom, Savjet je upućen na postupajuće Odjeljenje bezbjednosti Ulcinj. Ovaj dio odgovora potvrđuje prethodnu konstataciju Savjeta (tačka 6). Savjetu nijesu pruženi svi traženi podaci pa se za dio njih informisao iz medija (aktivnosti nadležnog državnog tužioca).
19. Savjet je ocijenio da su policijski službenici u konkretnoj situaciji postupali neprofesionalno. Bez obzira na pozadinu incidenta i nezakonito ponašanje u saobraćaju lica u privatnim motornim vozilima na koje su ukazali Uprava policije i prije nje, javno, predsjednik Vlade u tehničkom mandatu, ne opravda policijske službenike da postupaju na neprimjeren i način koji nije dostojan za službenika Uprave policije Crne Gore.
20. Savjet javno pohvaljuje pristup gospodina Milutina Vasiljevića, v.d. pomoćnika direktora za Sektor granične policije, zato što je potpisao kao i policijske službenike gospodina Igora Kalezića i gospodina Darko Vasiljevića koji su pripremili informa-

ciju koja nedvosmisleno prepoznaje i brojne propuste u postupanje policijskih službenika. Nedostatak dokumentacije i konkretnijih navoda o incidentu jasno ukazuju na namjeru policijskih službenika da prikriju incident za koji se ne bi ni saznalo da se na društvenim mrežama i u medijima nije pojavio snimak koji očigledno ukazuje na bahato i nekontrolisano postupanje policijskih službenika.

21. Savjet je primjetio da je ovaj događaj, po brojnim elementima, sličan incidentu od 17. februara 2018. godine kada su službenici Interventne jedinice Stanice policije za javni red i mir CB Podgorica, u centru grada, ispred ugostiteljskog objekta "Bajica" neprofesionalno postupali prema grupi mladića - https://drive.google.com/file/d/15BhHf_uJREjR5y9GAmCXS38IKtnV7c42/view. Da nije postojao snimak njihovo kompromitovano i neprofesionalno postupanje ostalo bi nepoznato starješinama i policijskoj organizaciji. I sada, nakon toliko godina, ukazuje se na upitni kvalitet policijske kulture. I dalje je prisutna neprimjerena i protivzakonita solidarnost. Nijedan službenik Granične policije nije prijavio postupanje kolega koji su kritičnog dana neprimjereno postupali.
22. Savjet smatra da je policijski službenik čiji je ponašanje dokumentovano na snimku trebao privremeno biti udaljen iz službe zato što dostupni dokazi jasno ukazuju na težu povredu službene dužnosti. Savjet je i ranije više puta ukazao da aktivnosti koje preduzimaju drugi nadležni organi, poput državnog tužilaštva, nemaju veze, ne utiču niti osporavaju potrebu i obavezu da se sprovedu i okončaju disciplinski postupci unutar Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova.
23. Savjet ukazuje Upravi policije i Ministarstvu unutrašnjih poslova da je potrebno povećati broj službenika Sektora granične policije koji govore i albanski jezik jer bi to značajno unaprijedilo kvalitet komunikacije i primjene policijskih ovlašćenja i doprinijelo bi povećanju povjerenja građana i boljim rezultatima policije.
24. Savjet preporučuje Ministarstvu unutrašnjih poslova da se postavi video nadzor i u unutrašnjosti objekta na navedenom graničnom prelazu kako bi se evidentiralo kompletno postupanje policije u kritičnim prilikama, dakle i spolja, ispred objekta (već postoji), i u njegovoj unutrašnjosti, što će postupke kontrole učiniti vjerodostojnijim a Upravi policije pomoći u potvrđivanju kredibilnog i profesionalnog postupanja njenih službenika prema građanima.
25. Savjet je odlučio da ovaj slučaj nastavi da prati kroz svoje dalje programske aktivnosti.

**U IME SAVJETA ZA GRAĐANSKU
KONTROLU RADA POLICIJE**

Zoran Čelebić, predsjednik

